

“Verhoging van 62 bruggen over Albertkanaal is goed voorbeeld van wat er misloopt”: ondanks miljoeneninvesteringen zit binnenvaart in slechte papieren

Ondanks decennia aan grote investeringen wint de binnenvaart maar niet aan belang, geeft de Vlaamse regering toe in het nieuwe regeerakkoord. Onderzoeker Edwin Verbergh ziet net een dalende trend in de investeringen en vindt dat de binnenvaart nog steeds stiefmoederlijk behandeld wordt.

De ambitie om het goederenvervoer meer over het spoor en het water te laten verlopen en minder over de weg, gaat al een aantal Vlaamse legislaturen mee. Ook in voorgaande regeerakkoorden werden er steeds enkele alinea's aan gewijd, maar deze keer is de toon duidelijk anders. “We zien echter dat het aandeel van de binnenvaart in het goederenvervoer ondanks de grote investeringen niet stijgt”, lezen we in het document voor 2024-2029.

In werkelijkheid is het aandeel van de binnenvaart niet gewoon niet gestegen, het is zelfs gedaald. In 1998 ging 72 procent van alle goederen in België over de weg, vandaag is dat zo'n 77 procent. Het aandeel van de binnenvaart daalde tussen 2015 en 2020 van 15,2 procent naar 11 procent (*zie grafiek*). Een prognose van het Federaal Planbureau uit 2021 stelt bovendien dat zonder nieuw beleid in 2040 de verhoudingen niet zullen veranderd zijn. Dat terwijl de volumes vervoerde goederen alleen maar zullen stijgen.

Elk jaar gaan er miljoenen naar het onderhouden en opwaarderen van onze waterwegen. Wat gaat er dan mis? “Voor de coronacrisis, toen de investeringen stegen, zagen we toch een dalende trend in de investeringen in binnenvaartinfrastructuur en uitgaven voor het onderhoud”, zegt Edwin Verberght. Hij is onderzoeker gespecialiseerd in binnenvaart aan de UAntwerpen, maar ook bestuurder bij twee binnenvaartfederaties, denktank Eleni en telg uit een binnenschippersfamilie. “Vlaanderen is trendsetter in innovatie in de binnenvaart. Maar de vorige mobiliteitsministers hadden de neiging om investeringen en onderhoud uit te stellen tot het echt niet anders kon. Zeker op de kleinere waterwegen is de situatie erg gesteld.”

Renovatie Royerssluis en verhoging van bruggen

Nochtans pakt de Vlaamse overheid vaak uit met grote infrastructuurprojecten, zoals de verhoging van 62 bruggen over het Albertkanaal. Eerder dit jaar klopte Vlaams minister van Mobiliteit Lydia Peeters (Open VLD) zich in het Vlaams Parlement nog op de borst dat ze versneld werk had gemaakt van die werken, om te zorgen dat binnenschepen met vier lagen containers via de ‘watersnelweg’ konden varen. “Maar dat is eigenlijk een goed voorbeeld van wat er misloopt”, zegt Verberght. “Daar is men al twintig jaar mee bezig. Elk jaar was het wachten op nieuwe Europese subsidies.”

“Ze zijn al twintig jaar bezig met de verhoging van 62 bruggen over het Albertkanaal. Elk jaar was het wachten op nieuwe Europese subsidies. Dat is eigenlijk een goed voorbeeld van wat er misloopt”

Edwin Verberght

Onderzoeker gespecialiseerd in binnenvaart aan de UAntwerpen

De grondige renovatie van de Royerssluis, een belangrijke verbinding voor binnenvaartschepen tussen de Antwerpse haven en het Albertkanaal, is nog zo’n prestigeproject dat de Vlaamse regering graag aanhaalt om te tonen dat ze investeert in de sector. “Maar ze vermelden niet dat de sluis in 2021 al vroegtijdig is uitgevallen en ten vroegste volgend jaar heropent.”

Naast de hogere kostprijs van binnenvaartvervoer en de droogteproblematiek die bijna jaarlijks voor hinder zorgt, wijst de overheid naar de vergrijzing in de sector en de moeilijkheden om nieuwe werknemers te vinden. Verberght werpt op dat bij de opleidingen tot binnenschipper ook nog werk aan de winkel is. “Het opleidingsschip van de Scheepvaartschool, Themis II, is gebouwd in 1965. Daarvoor zoeken we samen met de overheid en stakeholders naar oplossingen.”

Bovendien wordt de binnenvaart nog te vaak stiefmoederlijk behandeld, vindt Verberght. “Vanuit de sector horen we over het zware tekort aan ligplaatsen, autoafzetplaatsen en wachtplaatsen, zeker in onze havens. Als je als schipper twee meter te ver ligt, krijg je zeker een bekeuring. En de zeevaart krijgt altijd voorrang, dus het gebeurt dat je midden in de nacht plots plaats moet ruimen voor een zeeschip.”

In het regeerakkoord geven de coalitiepartners aan dat ze in overleg zullen gaan met de binnenvaartsector om het gevoerde beleid uit het verleden te evalueren. Verberght is bestuurder bij zowel de Belgische Federatie Binnenvaart als de Koepel Binnenvaart Vlaanderen en zou dus wel eens rond de tafel worden gevraagd bij de nieuwe minister van Mobiliteit. “Annick De Ridder mag mij altijd bellen. Het vorige kabinet hebben we weinig gezien. Maar met de haven zijn we als sector in permanent overleg en ook met de Vlaamse Waterweg en het departement Mobiliteit en Openbare werken zijn er de afgelopen jaren goede gesprekken geweest.”